

Njemački oštrodlaki ptičar

Pavlović, Jovan

Undergraduate thesis / Završni rad

2023

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj:

**Josip Juraj Strossmayer University of Osijek, Faculty of Agrobiotechnical Sciences Osijek /
Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku, Fakultet agrobiotehničkih znanosti Osijek**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:151:050256>

Rights / Prava: [In copyright](#) / [Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-25**

Sveučilište Josipa Jurja
Strossmayera u Osijeku

**Fakultet
agrobiotehničkih
znanosti Osijek**

Repository / Repozitorij:

[Repository of the Faculty of Agrobiotechnical
Sciences Osijek - Repository of the Faculty of
Agrobiotechnical Sciences Osijek](#)

SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU

FAKULTET AGROBIOTEHNIČKIH ZNANOSTI OSIJEK

Jovan Pavlović

Preddiplomski stručni studij Zootehnika

Njemački oštrodlaki ptičar

Završni rad

Osijek, 2023.

SVEUČILIŠTE JOSIPA JURJA STROSSMAYERA U OSIJEKU

FAKULTET AGROBIOTEHNIČKIH ZNANOSTI OSIJEK

Jovan Pavlović

Preddiplomski stručni studij Zootehnika

Njemački oštrodlaki ptičar

Završni rad

Povjerenstvo za ocjenu završnog rada:

1. izv. prof. dr. sc. Ivica Bošković, mentor
2. prof. dr. sc. Tihomir Florijančić, član
3. doc. dr. sc. Marin Kovačić, član

Osijek, 2023.

Sveučilište Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku
Fakultet agrobiotehničkih znanosti Osijek
Preddiplomski Sveučilišni Studij, smjer Zootehnika
Ime i prezime: Jovan Pavlović

Završni rad

Njemački oštrodlaki ptičar

Sažetak :

Njemački oštrodlaki ptičar je široko rasprostranjena pasmina pasa u Europi. Ova pasmina svoje korijene vuče još sa početka 20. stoljeća kada je nastala križanjem nekoliko pasmina. Tim križanjem nastala je pasmina koja je od svojih predaka preuzela najbolje osobine. Njemački oštrodlaki ptičar je inteligentan pas plemenitog izgleda sa nešto dužom, oštrom i gustom dlakom. Ti psi su vrlo moćni, svestrani lovni psi sa snažnim lovnim nagonom. Isto tako, njemački oštrodlaki ptičar je tip radnog psa i dobro će raditi u bilo kojoj disciplini za koju se trenira. Zbog toga je ova pasmina uzgajana generacijama za lov sa nagonom i željom za plijenom. Izuzetno je pogodan za lov na svu pernatu i dlakavu sitnu i krupnu, divljač od prepelice, patke, fazane pa do lisica i čagalja. Pasmına njemačkog oštrodlakog ptičara zahtijeva umjerene do visoke nivoe vježbanja koje će razvijati njihov um i zadovoljiti njihove prirodne instinkte. Obuka njemačkog oštrodlakog ptičara treba biti smirena i dosljedna te zahtijeva stalno izvođenje. Prema FCI klasifikaciji spada u VII skupinu, odnosno u tzv. skupinu kontinentalnih ptičara. U radu je opisan povijesni nastanak ove pasmine te njezine karakteristike. Na osnovu tih karakteristika iznijet je način održavanja ove pasmine, kao i uporabne sposobnosti. Na kraju rada je predstavljen način obuke ove pasmine.

Ključne riječi: njemački oštrodlaki ptičar, obuka, uzgoj

31 stranica, 10 slika, 11 literaturnih navoda

Završni rad je pohranjen u Knjižnici Fakulteta agrobiotehničkih znanosti Osijek i u digitalnom repozitoriju završnih i diplomskih radova Fakulteta agrobiotehničkih znanosti Osijeku

BASIC DOCUMENTATION CARD

Josip Juraj Strossmayer University of Osijek
Faculty of agrobiotechnical sciences Osijek
Undergraduate study agriculture, Zootechnique, Jovan Pavlović

Final work

The German Wirehaired Pointer

Summary:

The German Wirehaired Pointer is a widespread dog breed throughout Europe. This breed traces its roots back to the beginning of the 20th century when it was created by crossing several breeds. Mentioned crossbreeding resulted in a new breed which inherited the best features from its ancestors. The German Wirehaired Pointer is an intelligent, noble-looking dog with slightly longer, sharp, and dense hair. These dogs are very powerful, versatile hunting dogs with a strong hunting instinct. German Wirehaired Pointer is also a working type of dog which can do well in all disciplines with proper training. This is why this breed has been bred for generations for hunting purposes. The breed is extremely suitable for hunting all feathered and hairy small and large game, like quail, ducks, pheasants, foxes and jackals. The German Wirehaired Pointer breed requires moderate to high levels of exercise that will develop their minds and satisfy their natural instincts. Training the German Wirehaired Pointer should be calm and consistent and requires constant execution. According to the FCI classification, it belongs to the group 7, Continental pointing dog breeds. This paper describes the historical origin of the German Wirehaired Pointer breed and its characteristics. Based on analysed characteristics the paper presents the method of maintaining this breed, as well as its useful abilities. At the end of the paper, the method of training the German Wirehaired Pointer breed is described.

Keywords: German Wirehaired Pointer, training, breeding

31 pages, 10 figure, 11 references

The final work is stored in the Library of the Faculty of Agrobiotechnical Sciences Osijek and in the digital repository of the final and graduate papers of the Faculty of Agrobiotechnical Sciences Osijek

Sadržaj

1. UVOD	5
2. POVIJEST NASTANKA PSA	6
3.1. PODJELA PASA PREMA UPORABNOJ VRIJEDNOSTI I CILJU UZGOJA 7	
4. PASMINE PASA	11
4.1. STANDARD PASMINE	11
4.2. VII FCI GRUPA – PTIČARI	12
4.2.1. SEKCIJA 1 – KONTINENTALNI PTIČARI	12
4.3. STANDARD I EVIDENCIJA PASMINE	13
5. NJEMAČKI OŠTRODLAKI PTIČAR	15
5.1. POVIJEST RAZVOJA NJEMAČKOG OŠTRODLAKOG PTIČARA	15
5.2. KARAKTERISTIKE NJEMAČKOG OŠTRODLAKOG PTIČARA	16
5.2.1. IZGLED	16
5.2.2. GLAVA, ZUBALO, OČI	17
5.2.3. TIJELO I BOJA PSA	19
5.3. ODRŽAVANJE NJEMAČKIH OŠTRODLAKIH PTIČARA	22
5.4. NJEMAČKI OŠTRODLAKI PTIČAR KAO POLIVALENTAN PAS	22
5.5. LOVAČKE SPOSOBNOSTI	22
6. OBUKA PASA	24
7. ZAKLJUČAK	28
8. POPIS LITERATURE	29
9. POPIS SLIKA	30

1. UVOD

Prema FCI-u njemački oštrodlaki ptičar pripada skupini FCI-7 koju sačinjavaju psi ptičari. Ovim preddiplomskim radom želi se prikazati njemački oštrodlaki ptičar kao pas koji je svestran, a to je potkrepljeno putem niza radnih ispita te istraživanja. Unutar ovog rada nastojat ću prikazati njegove karakteristike, prikazati njegovu povijest, osobnost, održivost, zdravlje i brigu, uzgoj upravo ove vrste te bolje približiti njegov doprinos u svijetu lova. Uz sve navedeno ono što je potrebno jeste dobro poznavanje standarda koji definiraju pasminu koja služi kao temeljna smjernica za uzgoj pasa. Naglasak se stavlja na to da je upravo ova pasmina od početka njegove povijesti pa do danas zadržala sve svoje radne navike što nije slučaj sa drugim pasminama. Ovaj pas je posvećen, inteligentan i vrlo svestran. Oni su iznimno hrabri i pouzdani psi, s izraženim radnim instinktima. Također su obiteljski orijentirani, privrženi te zaštitnički nastrojeni prema svojim vlasnicima. Oni svakako žele biti dio obitelji, dobro se slažu sa djecom i drugim kućnim ljubimcima, isključivo ako su socijalizirani od malih nogu. Izvrsni su lovci i tragači, sposobni za rad u različitim uvjetima i na različitim terenima. Oni su izvrsni u otkrivanju i pronalaženju divljači. Ova pasmina je posebno popularna među lovcima koji cijene njihove svestrane vještine u lovu na ptice odakle i potiče sam naziv psa. Njemački oštrodlaki ptičar je iznimno energičan pas koji zahtjeva puno tjelesne aktivnosti i mentalne stimulacije kako bi bio sretan i zadovoljan. Dugotrajne šetnje, trčanje i igra su mu potrebni kako bi potrošio energiju.

2. POVIJEST NASTANKA PSA

Pitanje koje se provlači godinama jeste kada je zapravo pas postao čovjekov prijatelj. Prvi ostatci psa i čovjeka su pronađeni u Bon-Oberkaselu prije 14.000 godina u vrijeme mezolita na području SR Njemačke. Ostatci su pronađeni pred početak Prvog svjetskog rata; ostatci muškarca, žene i sitnih dragocjenosti, s njima je bilo sahranjeno i štene starosti 6 mjeseci za koje se smatra da je uginulo od štenećaka. Na ostacima su pronađeni tragovi crvenog praha koji ukazuju na zajedništvo. Pas nije služio samo za rasonodu u to vrijeme, nego je služio i za čuvanje stoke, pomoć u lovu te čuvanju svojih vlasnika. Ovo je samo jedan od primjera da je pas dio obitelji, još primjera može se pronaći i u Izraelu gdje su datiraju prije 12.000 godina i u Njemačkoj gdje su ostatci pronađeni 1900. godine.

Važnost psa je prikazana i od strane lovaca- sakupljača u kasnom 19. stoljeću kroz citat; „Naši psi su važniji od naše djece. Bez njih ne bismo mogli loviti; ne bismo preživjeli." Ovo su samo neki od dokaza da su psi i tada imali svoju namjenu. Lovci-sakupljači su imali 3 veličine pasa koji su imali svoju svrhu; za najmanjeg nije sigurno koja je svrha bila, psi srednje veličine su bili slični lovačkim psima po građi, a oni najveći su služili kako bi vukli saonice. Psi su u tadašnje vrijeme služili da uz svoj lavež čuvaju logor od nepozvanih ljudi (Bauer,1985.).

Odmah nakon pripitomljavanja psa, čovjek je započeo sa njegovom selekcijom i prilagođavanjem, iz čega saznajemo da gotovo sve pasmine lovačkih pasa vode podrijetlo od istog pretka - psa tragača. Oni koriste svoje urođene sposobnosti kako bi nalazili divlju životinju po mirisu. Pas koji je tada stajao uz čovjeka, bio je iznimno pouzdan pomoćnik u lovu jer je nepogrešivo mogao da uradi ono što čovjeku nikada skoro nije polazilo za rukom, da slijedi i pronađe divljač. Psi su ustrajni i vrlo hrabri borci i to je dokazano ukoliko se čovjek nađe u opasnosti od divlje zvjeri. Lov je čovjeka i psa tako zbližio jer su se nadopunjavali (Al Dagistani, 2022.).

Slika 1. Povijest nastanka psa (Al Dagistani, 2022.)

3. PODJELA I SISTEMATIKA PASA

3.1. PODJELA PASA PREMA UPORABNOJ VRIJEDNOSTI I CILJU UZGOJA

Prema uporabnoj vrijednosti i cilju uzgoja, psi se dijele u dvije osnovne kategorije:

1. LOVAČKI PSI:

1. Goniči

a) Visokonogi goniči

b) Kratkonogi goniči

2. Jamari

3. Krvosljednici

4. Dizači divljači

5. Ptičari

6. Retriveri

2. NELOVAČKI PSI:

1. Službeni psi

2. Ovčarski i pastirski psi

3. Psi čuvari i psi za kuću

4. Hrtovi

5. Psi za pratnju i razonodu

Podjela pasa može se izvršiti na osnovu nekoliko kriterija. Morfološka klasifikacija dijeli pse u 4 grupe:

1. lupoidni (ovčarski, špicevi i terijeri),
2. brakoidni (lovački psi),
3. molosoidni (pastirski i doge)
4. graioidni tipovi (hrtovi).

(Ristić; Matejević 2016)

Slika 2. Psi molosoidnog tipa (Ristić, Matejević, 2016.)

Slika 4. Psi lupoidnog tipa (Ristić, Matejević, 2016.)

Slika 3. Psi graioidnog tipa (Ristić, Matejević, 2016.)

Slika 5. Psi brakoidnog tipa (Ristić, Matejević, 2016.)

3.2. FCI PODJELA

Pored navedene podjele postoji i FCI podjela. Međutim, ni ta podjela nije sasvim precizna, jer su neki psi nastali križanjem između dva ili tri tipa tako da ne pripadaju ni jednoj od te četiri skupine.

Postoji više podjela i sistematika pasmina pasa. Do 1992. u Jugoslaviji primjenjivana je sistematika na 22 skupine. Od 1992. primjenjuje se zvanična sistematika FCI. Psi po sistematici FCI su svrstani u 10 skupina sa više sekcija i podsekcija u okviru skupine.

FCI podjela

I FCI Skupina - Pastirski psi i psi tjerači stoke (osim švicarskih pastirskih pasa)

II FCI Skupina - Pinčevi i šnaučeri – molosi i švicarski planinski psi

III FCI Skupina - Terijeri

IV FCI Skupina – Jazavčari

V FCI Skupina – Špic tip i primitivni tip pasa

VI FCI Skupina – Goniči, tragači po krvi i srodne pasmine

VII FCI Skupina - Ptičari

Sekcija 1 – Kontinentalni ptičari

Podsekcija 1: Tip brako

Podsekcija 2: Tip španiel

Podsekcija 3: Tip grifon

Sekcija 2 – Britanski i Irski ptičari

Podsekcija 1: Ptičari

VIII FCI Skupina - Retriveri, španijeli i psi za vodu

IX FCI Skupina - Psi za pratnju i razonodu

X FCI Skupina – Hrtovi

4. PASMINE PASA

Pasmine su izdvojene grupe unutar neke životinjske vrste, a razlikuju se od ostalih grupa iste vrste po obliku, veličini, dužini, boji dlake, radnim sposobnostima, a daju sebi slične potomke sa istim obilježjima. Nasljedne osobine u pasmini moraju biti stalne. Da bi se nasljedne osobine očuvale sa svim svojim obilježjima psi se uzgajaju u "čistoj krvi" (postoji još "linijski uzgoj" i uzgoj u "srodstvu"), što znači da se smiju pariti samo psi iste pasmine. Radi toga postoje dokumenti o čistokrvnosti i podrijetlu. Većina pasmina lovačkih pasa koje se koriste danas u lovu rezultat su dugogodišnje selekcije i planskog uzgoja.

Pasmina predstavlja skup sličnih jedinki iste vrste pasa koje se karakteriziraju bitnim zajedničkim osobinama koje su primile od svojih predaka, a prenose ih na potomstvo. Radi jednoobraznog procjenjivanja pripadnosti pasmini uzgajivači - kinolozi utvrđuju tzv. standard pasmine.

4.1. STANDARD PASMINE

Pod pojmom "standard" podrazumijeva se idealni tip životinje koja bi predstavljala jednu pasminu. Izgled, građu i odlike tog tipa odgajivači utvrđuju na osnovu poznavanja osobina velikog broja pasa jedne pasmine. Analizirajući postojeći broj životinja oni dogovorno određuju kakav bi trebalo da izgleda idealno građen pas, vodeći računa ipak pri tome o prosječnom kvalitetu fonda pasa pasmine za koju se utvrđuje standard (Ristić; Matejević 2016.).

4.2. VII FCI GRUPA – PTIČARI

Pasmine iz ove skupine su psi koji se prvenstveno koriste za lov pernate divljači u polju. Njihova uloga je da pronađu i markiraju pernatu divljač prilikom lova. Teren obično pretražuju podignute glave koristeći strujanje vjetra. Koriste se kako za rad na suhom tako i za rad u vodi.

Osnovna podjela je na kontinentalne i otočne (britanske ptičare).

4.2.1. SEKCIJA 1 – KONTINENTALNI PTIČARI

NJEMAČKI OŠTRODLAKI PTIČAR

Njemački oštrodlaki ptičar (*Deutsch Drahthaar*) je izuzetno snažan pas, čija je osnovna karakteristika vrlo oštra i otporna dlaka koja mu omogućava da i u zimskim vremenskim uvjetima aportira iz vode. Kako se i u samom standardu njemačkog oštrodlakog ptičara navodi, to je „lovački upotrebljiv pas koji pokazuje svestranu upotrebljivost u svim oblastima lova, a odlikuje se odlakanošću otpornom na različite uvjete“ (FCI-standard, 2000). Visina grebena njemačkog oštrodlakog ptičara se kreće od 61 do 68 cm kod mužjaka, a od 57 do 64 cm kod ženki. Snažan, ali plemenit ptičar oštre dlake. Obrve su mu naglašene dlaka što sa „snažnom ali ne predugom i po mogućnosti oštrom bradom“ daje specifičan energičan izraz (FCI -standard, 2000). Boja dlake može biti smeđe pastrvasti, crno pastrvasti, jednobožno smeđi sa ili bez fleke na prsima. Rep je za lovnu upotrebu skraćen za oko polovinu (Binić, Ognjanović, 2008.).

Slika 6. Njemački oštrodlaki ptičar (autor fotografije Jovan Pavlović)

4.3. STANDARD I EVIDENCIJA PASMINE

Da bi jedna pasmina bila zvanično priznata u svijetu potrebno je izvršiti niz administrativnih radnji kao i znanstvenih ispitivanja. Pse koji imaju određene osobine pasmine treba umatičiti i uvesti u rodovnicu i takvim jedinkama izdati uvjetni rodovnik. Eksterijerni faktori koji se mjere daju dobru osnovu za pisanje adekvatnog standarda za tu pasminu. Standard i pasmina se priznaje najprije na nivou nacionalne kinološke organizacije, a potom se zahtjev upućuje Međunarodnoj kinološkoj federaciji. Taj zahtjev treba da bude potkrepljen što čvršćim argumentima vezanim za nastanak i morfološka obilježja za tu pasminu. FCI priznaje ili odbacuje takav zahtjev. Ako se pasmina prizna od FCI onda je narednih deset godina uvjetno priznata. Za to vrijeme se prati populacija pasa, njihova brojnost nakon čega se donosi odluka o konačnom priznavanju. Standardom pasmine utvrđuje se idealan tip psa te pasmine, koji služi za uspoređivanja pasa na izložbama. Ukoliko se primijeti da postoji veliki broj

pasa koji su jako bliski standardnom tipu, kriteriji se povećavaju, odnosno standard se mijenja. Pravo izmjene standarda ima samo matična zemlja koja je standardizirala pasminu. Evidencije pasa su knjige u kojoj se unose podaci o pripadnosti psa određenoj pasmini, podrijetlu, urođenoj i uzgajivačkoj vrijednosti. Osnovni dokument o evidenciji i čistokrvnosti podrijetla psa jeste rodovnica ili pedigre. U rodovnici su upisani preci jedinke do četvrte generacije unazad. Linija majke je veoma važna kod njemačkog oštrodlakog ptičara. Ona igra istaknutu ulogu u evoluciji ove pasmine. Linija majke je lanac generacija od majke do majke koji se može pratiti od 19. stoljeća, dakle od početka postanka pasmine njemačkog oštrodlakog ptičara (matična linija).

Evidencije koje se vode u kinološkom savezu su sljedeće:

Evidencija prijave parenja – čine je prijave parenja,

Evidencija prijave legala – čine je prijave legla koja sadrže podatke o roditelju i broj štenaca u leglu.

Matična evidencija pasa koju čine kopije rodovnika pasa koji su pozitivno ocijenjeni.

Evidencija pasa u radu – psi koji su položili ispit u radu,

Evidencija mladih i zrelih šampiona u ljepoti,

Evidencija zaštićenih uzgajivačnica – zaštićena imena uzgajivačnica kod FCI,

(Ristić, Matejević, 2016.).

„Svaki pas uzgojen u Republici Hrvatskoj i upisan u Hrvatsku rodovnu knjigu, dobiva službeni dokaz podrijetla – rodovnicu Hrvatskog kinološkog saveza“ (Pravilnik o uzgoju i upisu lovačkih pasa, 2012.).

5. NJEMAČKI OŠTRODLAKI PTIČAR

Ptičar plemenitog izgleda sa oštrom dlakom koja u potpunosti štiti kožu, sa pozornim i energičnim izrazom. Originalni naziv ovog psa jeste *Deutsch Drahthaar*. Lovački psi tisućljećima rade uz ljude, a s vremenom su se razvile specijalizirane tehnike lova koje zahtijevaju specifične pseće osobine. Ljudi su počeli uzgajati pse za pomoć u lovu na kopnu i u vodi te za lov na određene vrste sisavaca i ptica. Pse koji su posebno uzgajani za lov na vodene ptice stvorili su lovci odabirom prema tim osobinama. Ono što opisuje vrstu njemačkog oštrodlakog ptičara jeste pas snažnog karaktera koji je moćan, plemenit, snažan, koji može odgovoriti na sve zahtjeve koji su pred njega postavljeni u lovu. Psi koji su imali utjecaj na njemačkog oštrodlakog ptičara onakvog kakav je danas su njemački kratkodlaki ptičar, pudlpoenter, Kortalsov grifon, njemački kostretasti ptičar. Svojim osobnostima te sposobnošću ovom psu nije bilo potrebno dugo kako bi postao jedan od omiljenih pasa te jedan od najpouzdanijih pasa kod lovaca širom Njemačke te i u drugim zemljama.

5.1. POVIJEST RAZVOJA NJEMAČKOG OŠTRODLAKOG PTIČARA

Lovci na kontinentu nastojali su stvoriti višenamjenske 'korisne pasmine' koje bi mogle loviti različite ptice na različitim terenima, kopno i vodu - ponekad u istom danu. Tijekom ranih 1800-ih, njemački lovci usredotočili su se na stvaranje više vrsta oštrodlakih pasa pokazivača. U drugoj polovici stoljeća klasificirali su pse prema pasmini umjesto prema vrsti. Udruga *Deutsch-Drahthaar Group Sjeverna Amerika*, osnovana 1971. godine i nije povezana s Američkim kinološkim klubom, navodi da je danas *Deutsch Drahthaar* pasmina koja se razlikuje od njemačkog oštrodlakog ptičara. Nakon Drugog svjetskog rata, trend uzgoja bio je da se tadašnji DD specijalizirao kao poenter umjesto da bude svestrani lovački pas (Dagistani, 2015.). Američki kinološki klub izradio je drugačiji standard pasmine i nisu zahtijevali testiranje performansi, što je ove dvije pasmine dodatno udaljilo. Godine 1902. se osniva udruženje "Udruženje lovačkih oštrodlakih pasa" u Njemačkoj te je to kasnije i jedan od najuspješnijih uzgajivačkih klubova u povijesti lovačkih pasa. Kasnije se naziv udruženje mijenja u "Udruženje njemačkih oštrodlakih ptičara - *Deutsch Drahthaar*". Svrha samog udruženja je bila gajenje i testiranje oštrodlakih ptičara-poentera. Poslije stagnacije izazvane Prvim svjetskim ratom, broj članova te sam broj upisanih pasa vrste njemački

oštrodlaki ptičar je rastao iz dana u dan. Broj članova je konstantno rastao bez obzira na lošu ekonomsku situaciju, no uslijed rata i njegovih posljedica nastale su ogromne praznine u brojkama. Nakon završetka rata nastojalo se vratiti ono što je rat uništio, s toga su se preostali članovi okupili iz cijele Njemačke kako bi ostvarili ciljeve obnove pasmine (Al Dagistani, 2022.).

5.2. KARAKTERISTIKE NJEMAČKOG OŠTODLAKOG PTIČARA

Kao što je u samom uvodu navedeno njemački oštrodlaki ptičari imaju energije i zahtijevaju redovitu tjelovježbu. Oni su savršeni suputnici za trčanje ili duga planinarenja.

Može biti kvalitetan obiteljski pas ako se tako odgaja, ali ponekad se jače veže uz jednog člana obitelji. Njemački oštrodlaki ptičari mogu biti tvrdoglavi i najbolje odgovaraju ljudima koji im se sviđaju. Trebat će im dovoljno vježbi na otvorenom i veliko, sigurno ograđeno dvorište kako bi bili najsretniji. Oni su uglavnom uzgajani za lov pa je u njihovim genima jurnjava za plijenom jure te potencijalno ozljeđivanje svega onoga što bi moglo proći kao plijen, poput vjeverica, ptica ili zečeva. Upravo taj njihov urođeni nagon može ih odvući od vježbanja i natjerati na penjanje preko ograda ili zidova u potrazi za svojim plijenom.

Cilj uzgoja je dobiti psa ptičara snažnog karaktera koji je moćan, plemenit, srednje veličine, ali snažan, koji može odgovoriti svim zahtjevima koji se pred njega postavljaju u raznovrsnim lovnim situacijama zahvaljujući skladnoj i svrsishodnoj građi i tvrdoj dlaci koja u potpunosti štiti kožu. Prilikom procjene psa, vrijednost postojećeg odstupanja se moraju procijeniti shodno tome uzeti u obzir u ukupnoj procjeni (Al Dagistani, 2022.).

5.2.1. IZGLED

Kao što smo kroz rad i napomenuli; njemački oštrodlaki ptičar je pokupio sve najbolje kvalitete drugih pasa pudl poentera, njemačkog kratkodlakog ptičara, Kortalsov grifona i njemačkog kostresastog psa. Njemački oštrodlaki ptičar srednji je do veliki pas. Njihova težina varira od 27 do 32 kilograma. Plemenit izgled s oštrom dlakom koja omogućuje potpunu zaštitu kože, pozornog i energičnog izražaja. Kretanje mu je snažno, dugački iskorak te slobodno i harmonično kretanje. Sam izgled psa zna varirati upravo zbog genetike koju sadrži pojedini pas ove vrste. Visina grebena te dužina tijela bi po pravilu trebala biti

jednaka. Dužina tijela smije nadmašiti visinu u grebenu za najviše do 3 cm. Njemački oštrodlaki ptičar je stabilan, sposoban kontrolirati svoje ponašanje, uravnotežen, ne boji se divljači, ne reagira na pucanj, nije plah niti agresivan.

5.2.2. GLAVA, ZUBALO, OČI

Veličina glave odgovara tijelu i spolu. Glava je na stranama blago zaobljena, paralelna sa nosnikom, gornji dio ravan, sredina široka jasno izraženi nadočni lukovi. Kao i kod svakog drugog lovačkog psa, opseg glave je veoma relevantan i ne zasniva se toliko na estetskim aspektima, koliko na samoj funkcionalnosti kod psa. Dosta se raspravljalo o važnosti pseće glave, te se navodi kako nije bitna toliko za samu funkcionalnost, no potrebno je gledati da pas bude što približniji standardima te posebno onim tačkama koje predstavljaju poboljšanje izgleda kod pasa. Kao što je i u ranijim istraživanjima navođeno jeste da što je veći mozak-veća je inteligencija, s toga dolazimo do zaključka da mala glava ne može smjestiti veliki mozak. Na umu treba imati da glava i tijelo moraju biti proporcionalni. Nos jako pigmentiran u skladu s bojom dlake. Dobro otvorene nosnice. Njuška dugačka, široka, snažna i duboka. Kvaliteta zubala je kod ovih pasa iznimno bitna; veliki zubi, snažna vilica sa pravilnim i potpunim zagrizom gdje gornji zubi tijesno preklapaju donje i okomito su usađeni u vilicu.

Dentalna formula (42 zuba):

ZUBNA FORMULA STALNOG ZUBALA PSA:

$$2X \left(I \frac{3}{3} C \frac{1}{1} P \frac{4}{4} M \frac{2}{3} \right) = 42$$

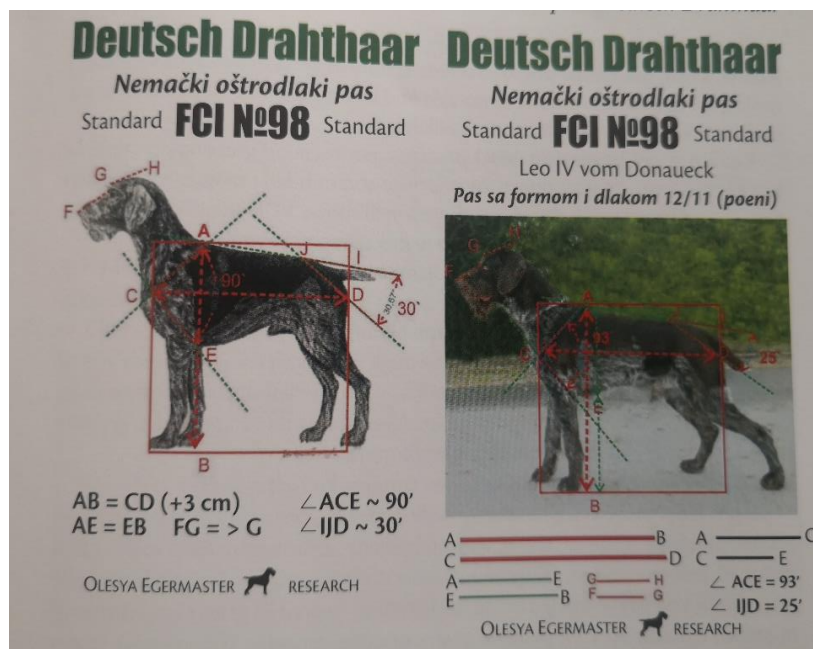
6 gornjih sjekutića + 6 donjih sjekutića

2 gornja očnjaka + 2 donja očnjaka

8 gornjih pretkutnjaka + 8 donjih pretkutnjaka

4 gornja kutnjaka + 6 donjih kutnjaka

Oči su uglavnom tamne, ni preduboko usađene niti izbočene, živahni i pozorni izraz. Očni kapci dobro pigmentirani i tijesno priljubljeni. Uši su srednje velike, visoko usađene i oborene. Vrat je srednje dug, snažan i mišićav blago povijen i suh pod grlom, bez podvoljka.

Slika 7. Njemački oštrodlaki ptičar – standard (Al Dagistani, 2022.)

5.2.3. TIJELO I BOJA PSA

Njemački oštrodlaki ptičar je pas srednje veličine, naravno, uz mogućnosti da bude veći ili manji od postavljenih standarda. Gornja linija psa je ravna i blago pada ka dole, gornja linija se sastoji od 13 leđnih kralježaka i 7 lumbalnih kralježaka.

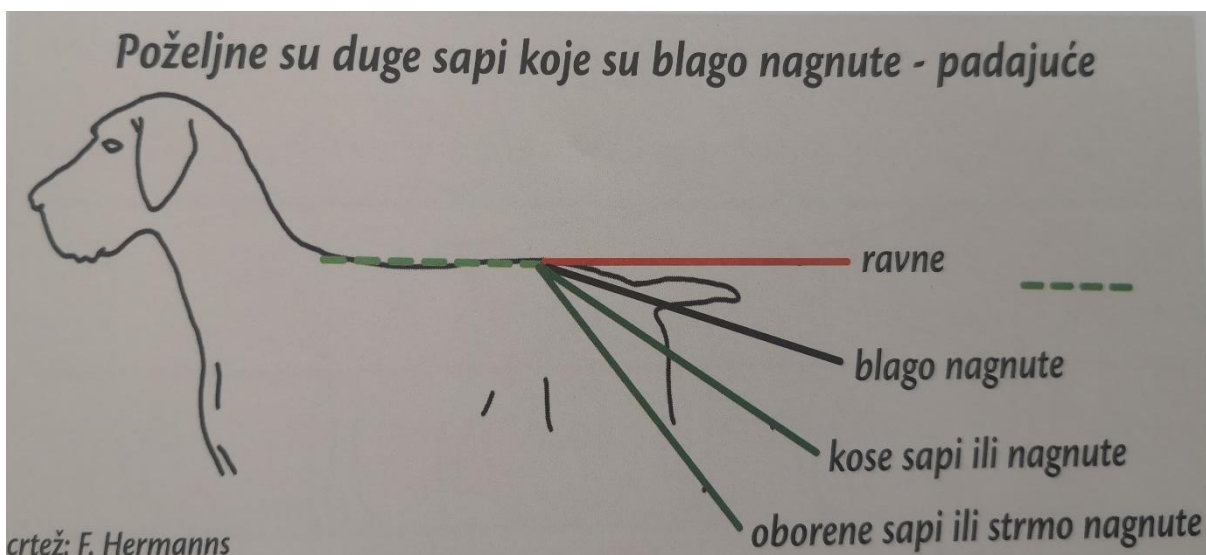
Greben je izražen, a leđa čvrsta, dobro mišićava. Slabine su kratke, široke, mišićav bubrežni dio, široka zdjelica. Sapi su duge i široke, blago padajuće i dobro mišićave. Sapi i kut zadnjih nogu su motor psa. Poželjan je što „kvadratnije“ građen pas, ali sa što kraćim leđima i dužim sapima jer je dužina sapi presudna za potrošnju energije lovačkih pasa.

Da bi se odredio kut sapi potrebne su dvije pomoćne linije:

1. Zamisljena linija odnosno produžena leđna linija
2. Linija koja prati liniju sapi

Kut ove dvije linije daje kut sapi. Znači sapi mogu biti :

- ravne,
- kose,
- strme.

Slika 8. Poželjne sapi (Al Dagistani, 2022.)

Prsni koš je širok i dubok sa izraženim preprsjem i sa što je više moguće unazad postavljenom snažnom prsnom kosti. Rebra dobro zaobljena. Prsni koš se sastoji od kralježnice, 13 pari rebara i prsne kosti. Širina prsa je rastojanje između dvije prednje noge.

Donja linija u elegantnom luku blago prikupljena unazad, suha. Prednji udovi gledano sprijeda ravni i paralelni, a gledano sa strane noge su postavljene ispod tijela. Rastojanje od zemlje do lakta treba da je približno isto kao i od lakta do grebena. Rame dobro položeno prema natrag, kose lopatice, jako mišićave. Dobrog kuta prema nadlaktici. Nadlaktica što je moguća duža, dobro razvijenih, suhих mišića. Lakat priljubljen uz tijelo niti uvrnut niti izbočen. Šape ovalno okruglog oblika sa zbijenim prstima i dovoljno debelim, otpornim i dobro pigmentiranim jastučićima. Zadnje noge promatrane od nazad ravne i paralelne. Dobar kut koljena i skočnog zgloba. Snažne kosti. Bedro dugačko, široko i mišićavo. Dobar kut zdjelice i bedrene kosti. Koljeno snažno sa dobrim kutom između bedra i potkoljenice. Potkoljenica duga, mišićava „žilava“. Skočni zglob snažan. Prednji udovi došaplje blago koso, a stražnji udovi došaplje kratko i okomito na tlo. Rep se nastavlja liniju leđa po mogućnosti što više vodoravno ili blago na gore uvijen, ali ne okomit. Ni debeo ni tanak. Kupiran za potrebe lova. Pri kretanju prednje i zadnje noge paralelne, sa dobrom potiskom. Brzog i dobrog iskoraka prednjih nogu i dobrog potiska stražnjih nogu. Prednje i stražnje noge kreću se paralelno odnaprijed i odostraga, ponosnog držanja. Koža zategnuta, priljubljena, bez nabora. Dlaka oštra, polegnuta i gusta. Vanjska dlaka je otprilike 2 – 4 cm dugačka. Donji pokrov je gust i otporan na vodu. Vanjska linije tijela ne trebaju biti skrivene predugačkom dlakom. Oštra i gusta dlaka je potrebna radi što bolje zaštite od vremenskih uvjeta i ozljeda. Dlaka na donjim dijelovima nogu, kao i na prsima i trbuhu, treba biti kraća, ali gusta. Dlaka po glavi i ušima treba biti istovremeno kraća i gušća. Izražene obrve i snažna brada, ne predugačka, već što je moguće oštija, naglašavaju energičan izraz psa.

Boja psa može biti:

- Smeđe mramorasta sa ili bez ploča
- Crno mramorasta sa ili bez ploča
- Smeđa sa ili bez bijele pjege na prsima
- Svijetlo mramorasta

Druge boje nisu dozvoljene.

Visina u grebenu mužjaka je 61 – 68 cm, a ženke 57 – 64 cm. Svako odstupanje smatra se greškom čija procjena zavisi od stupnja izraženosti.

GREŠKE:

Bilo koje odstupanje od gore navedenih karakteristika treba smatrati greškom, a težinu greške treba promotriti u odnosu na njezinu veličinu i utjecaj na zdravlje i dobrobit psa.

OZBILJNE GREŠKE:

- Kratka ili uska ili šiljasta njuška.
- Slabo zubalo.
- Vrlo labavi očni kapci.
- Uleknuta leđa ili šaranasta leđa.
- Jako nadograđen u stražnjem dijelu.
- Izraženo uvučeni ili izbočeni laktovi.
- O – stav stražnjih nogu ili kravlji stav ili preusko postavljene stražnje noge u stavu kao i u pokretu.
- Stalno kretanje devinim hodom u hodu ili kasu, ukočeno kretanje ili koračanje sitnim koracima.
- Rijetka dlaka, nedostatak potdlake.

DISKVALIFIKACIJSKE GREŠKE:

- Agresivni ili pretjerano plahi psi
- Svaki pas koji jasno pokazuje anomalije u građi ili ponašanju bit će diskvalificiran.
- Predgriz ili podgriz, iskrivljena usta (izmaknuto postavljene vilice), nedostajući zubi osim P1, očnjaci preusko postavljeni.
- Entropija, ektropija, oči različitih boja.
- Prirodna izlomljena linija repa ili kratkorepost.
- Greške u pigmentaciji.

5.3. ODRŽAVANJE NJEMAČKIH OŠTODLAKIH PTIČARA

Svakom oštrodlakom psu je potrebno nekoliko stvari i redovan rad na tijelu da bi pas bio u dobroj formi. To je:

Čišćenje ušiju

Sječenje i brušenje noktiju

Redovito kupanje

Uklanjanje stare dlake.

Ova dlaka je prirodno tvrda, kruta i leži ravno. Generalno, glava i uši su prekriveni kratkom, ali oštrom dlakom. Dobra četka sa čvrstim vlaknima, češalj sa srednjim zupcima i prsti su sve što treba da ovaj pas izgleda uredno i čisto.

Brada treba da bude sastavljena od jake čvrste dlake. U bradi može ostati voda koju je pas pio, pa čak i jučerašnji obrok. Održavanje brade bez mekane mrtve dlake pomaže da se riješi dio tog problema. Brada i obrve se češljaju sa prstima prema naprijed.

Njemački oštrodlaki ptičar je pas za sve lovačke potrebe, bilo da su u pitanju voda, polje ili šuma. Od njih se očekuje da prođu kroz šipražje, da ne bježe od trnja, vode ili leda.

5.4. NJEMAČKI OŠTODLAKI PTIČAR KAO POLIVALENTAN PAS

Odlični su psi za svakodnevne lovce koji žele psa koji može bukvalno sve. Lovci i njihovi njemački oštrodlaki ptičari ujutro love patke, popodne love prepelice, fazane ili jarebice i čekaju večernji prelet gusaka. Uspješno se natječu na izložbama, a i na ispitima u radu na terenu.

Njemački oštrodlaki ptičar treba da se šeta najmanje dva puta dnevno. Kada njemački oštrodlaki pas traži divljač, on trči po zahtjevnom terenu sa svojim umom koncentriranim i potpuno fiksiranim na pronalaženje divljači. Iscrpljenost na kraju dana je isto toliko mentalna koliko i fizička.

5.5 LOVAČKE SPOSOBNOSTI

„Lov bez psa je smeće“ se često može čuti od strane lovaca. Poželjni i potrebni su „dobri“ lovački psi da bi ljudi lovili na način koji je „fer“ prema plijenu i dobrobiti životinja. Mladi

lovački psi moraju proći opsežnu obuku. Međutim, nikako svaki pas ne može savladati sve zadatke vezane za lov. Pravilan lov je nezamisliv bez dobro obučениh lovačkih pasa. Sa stanovišta dobrobiti životinja, pronalaženje ranjene ili bolesne divljači je važan zadatak za lovačke pse tijekom lova. Svestran lov zahtjeva inteligentnog, mentalno spremnog i pokretnog psa koji se može brzo prilagoditi promjenjivim zahtjevima. Pored izražene strasti za lovom, potrebna je uravnotežena, mirna priroda koja omogućava psu mirno i koncentrirano obavljanje teških zadataka.

6. OBUKA PASA

Kvalitetan i školovan lovački pas je najbolji pomoćnik u lovu. Osoba koja školuje psa mora cijelo vrijeme obuke u psu poticati volju za korištenje osjetila njuha. Pravilo je kad se pas školuje da osoba sa psom treba uspostaviti psihički kontakt i na taj način kod psa pobuditi želju za ispunjavanjem naredbi, te izvršavati naredbi svog vodiča. Važno je znati kako vodič može obučiti psa samo ono što je pas naslijedio od oca i majke, odnosno ono što je u genima. Za svaku zapovijed koja je pravilno izvršena pas se nagrađuje barem pohvalom, a i poslasticom. Psi znaju samo za znakove (glasom, pištaljkom, pokretom ruke ili tijela) i povezuju određeni znak s radnjom koju treba izvršiti. Za pravilno izvršenu radnju slijedi nagrada, a ako ne izvrši slijedi kazna. Kad nismo spremni za rad s psom, odnosno nismo dobre volje, ne treba raditi s psom jer bi mogli načiniti pogrešku. Pošto u čoporu važi zakon jačeg tako se i vodič mora nametnuti svom psu da bi ga on slušao. Naredbe psu se izdaju samo jednom glasno i jasno. Svaki put kada se od psa traži mora izvršiti naredbu.

Uspješna pomagala za vježbe poslušnosti su :

- Ovratnici
- Povodnici
- Predmeti za donošenje
- Predmeti za pokazivanje mrtve divljači
- Zečja koža s vrećicom za nošenje
- Zviždaljka
- Praćka
- Lanac za bacanje
- Teletakt

Obuka psa kreće još od uzrasta šteneta.

- Ovratnik
- Prvo se štene nauči na ovratnik, na koji se navikne vrlo brzo.
- Povodnik
- Nakon što je naviknuo na ovratnik navikava se na povodnik kojeg malo teže prihvati. Vođenje na povodniku je vrlo kratkotrajno. Psa na povodniku vodimo uz lijevu nogu. Kada pas pravilno savlada hodanje uz nogu prelazimo na učenje sljedeće naredbe.
- Sjedanje na zapovijed

Ona je najkorisnija radnja jer je osnova za učenje svih drugih radnji. Na svestranom ispitu za većinu pasmina lovačkih pasa jedna od disciplina je vodljivost bez povodnika.

- Lijeganje na zapovijed

Ova radnja ima veću primjenu od naredbe „sjedi“. U lovu ova radnja dolazi do punog izražaja. Ova radnja je psu neugodna i ne treba je ponavljati više od 2 - 3 puta pri jednom izvođenju obuke.

- Dolazak na poziv

Naredba za izvršavanje radnje može biti glasom, zviždaljkom ili znakom rukom. Radnju uvježbavamo puno puta ne štedeći s nagradama sve dok je pas ne bude radio savršeno.

- „Daun“

Ova naredba se koristi za kažnjavanje psa kada nešto namjerno loše uradi. Često ima veći učinak nego bilo koji drugi oblik kazne.

- Donošenje predmeta i divljači

Za izvođenje ove naredbe najčešće se koristi međunarodni termin „aport“ ili rjeđe „donesi“. Dobro obučeni lovački pas osim divljači donosi i razne predmete. Za njemačkog oštrodlakog ptičara ova radnja je obavezna. Nije svejedno kako ćemo pristupiti psu prilikom obuke apporta. Osnovno pravilo kod obuke apporta je da nema kažnjavanja psa već je korisno samo obilno hvaljenje i nagrađivanje. Drugo pravilo je da sa obukom ne smijemo pretjerivati da pas ne izgubi volju za aportom. Najpraktičniji način učenja donošenja kod ptičara je prilikom obuke markiranja.

- Ulaženje u vodu na zapovijed

Obučavamo psa u najranijoj dobi. Mladog psa obučavamo kada je lijepo vrijeme, a voda topla i stajaća. Najbolje je vezati pernatu divljač za ribički štap i sa psom zajedno šetati pored vode i po plićaku te ga postepeno navoditi u sve dublju vodu. Pas koji dobro donosi s površine vrlo će lako naučiti donositi i iz vode. Psa treba obučiti da nam divljač preda u sjedećem položaju, a ustati se i otresti smije tek s našim dopuštanjem.

- Markiranje divljači

Psimi ptičarima je stajanje kod divljači prirodno i uglavnom ih to ne treba učiti. U školovanju mladog ptičara osobinu stajanja pred divljači treba probuditi što ranije. Najbolje je koristiti „pecaljku“ na kojoj je vezana odstrijeljena prepelica ili neki drugi

predmet koji ima miris koji će iritirati pseće osjetilo njuha. Kada pas sam markira više mu ne smijemo postavljati „umjetnu divljač“, već daljnju obuku vršiti isključivo na prirodnu divljač.

- Sekundiranje

Sekundiranje je osobina na izgled vrlo slična markiranju. Kada ptičar pronađe divljač i zamarkira, drugi pas njemu u čast iz poštovanja treba stati kao da markira iako ne osjeti divljač. Ova osobina je vrlo korisna u praktičnom lovu jer ako vodič ne vidi prvoga pas koji markira, a drugi je u vidnom polju i sekundira, vodič će znati kako je prvi pas u marci i da je divljač tu. Sekundiranje nije obavezno za kontinentalne ptičare, ali je poželjno (Tucak i sur., 2003.).

Slika 9. Markiranje (autor fotografije Jovan Pavlović)

Slika 10. Aport (Al Dagistani, 2022.)

7. ZAKLJUČAK

U radu je predstavljena pasmina njemačkog oštrodlakog ptičara. Taj svestrani pas nastao je prvih godina 20. stoljeća. Od svojih je predaka preuzeo najbolje osobine. Plemenitog je izgleda. Nešto duža, oštra i gusta dlaka dobro mu štiti tijelo. To je inteligentan pas s odličnim pamćenjem. Nešto prije sazrije od ostalih pasmina. Njemački oštrodlaki ptičari su vrlo moćni, svestrani lovni psi sa snažnim lovnim nagonom. To je izuzetno svestran tip radnog psa i dobro će raditi u bilo kojoj disciplini za koju se trenira. On se generacijama unazad trenirao da prati, markira i donosi ulovljenu divljač. Njemački oštrodlaki ptičar je pasmina visoke energije, uzgajana generacijama za lov sa nagonom i željom za plijenom. Ovi psi zahtijevaju umjerene do visoke nivoe vježbanja koje će izazivati njihov um i ispuniti njihove prirodne instinkte. Zahtjeva smirenu dosljednu obuku i stalno izvođenje. Njemački oštrodlaki ptičar je najbrojniji među ptičarima. Prirodno je zdrav i otporan. Vrlo je prijateljski raspoložen i privržen pas. Spada u VII skupinu po FCI klasifikaciji pasa, u tzv. skupinu kontinentalnih ptičara. Sa njim se lovi sva pernata i dlakava sitna i krupna, divljač od prepelice, patke, fazana pa do lisice i čaglja. Pasmına se koristi za sve vrste lovova kao pomoćnik u radu prije i posle pucnja na vodi, u polju i u šumi za traženje, pronalaženje i donošenje ulovljene ili ranjene divljači pa do lova prikradanjem.

8. POPIS LITERATURE

1. Al Dagistani, Mahmud (2022.): Njemački oštrodlaki pas Deutsch Drahthaar. Kinološki savez Republike Srbije, Beograd.
2. Bauer M. (1985.): Pas moj prijatelj. Sveučilišna naklada Liber, Zagreb
3. Tucak Z. , Florijančić T., Grubešić M., Topić J., Brna J., Dragičević P., Tušek T., Vukušić K. (2001.): Lovstvo. Sveučilište „Josipa Jurja Strossmayera“, Poljoprivredni fakultet Osijek, Osijek. 382.
4. Tucak Z. Wikerhauser T., Cvetnić S., Bošković I., Tomašković A., Alegro A., Bedrica Lj., Cesar V., Baban M., Lepeduš H.(2003.): Lovna kinologija. Sveučilište „Josipa Jurja Strossmayera“, Poljoprivredni fakultet Osijek, Osijek. 336.
5. Richter, I. (1976.): Lovački psi, uzgoj i školovanje. Nakladni zavod Znanje, Zagreb. 319.
6. Ristić, Z.; Matejević, M. (2016): Kinologija. Univerzitet u Novom Sadu Poljoprivredni fakultet, Novi Sad. 156.
7. Kuzmanić, V. (1993.): Kako sam odgajao lovačkog psa: po očevom putu; Euroteam, Zagreb. 112.

Web izvori:

1. www.fci.be
2. www.pasmojprijatelj.com
3. www.lovacinfo
4. www.hks.hr

9. POPIS SLIKA

Slika 1. Povijest nastanka psa. izvor: Al Dagistani, Mahmud (2022.): Njemački oštrodlaki pas Deutsch Drahthaar. Kinološki savez Republike Srbije, Beograd.

Slika 2. Psi molosoidnog tipa, izvor: Ristić, Z.; Matejević, M. (2016): Kinologija. Univerzitet u Novom Sadu Poljoprivredni fakultet, Novi Sad.

Slika 3. Psi lupoidnog tipa, izvor: Ristić, Z.; Matejević, M. (2016): Kinologija. Univerzitet u Novom Sadu Poljoprivredni fakultet, Novi Sad.

Slika 4. Psi graioidnog tipa, izvor: Ristić, Z.; Matejević, M. (2016): Kinologija. Univerzitet u Novom Sadu Poljoprivredni fakultet, Novi Sad.

Slika 5. Psi brakoidnog tipa izvor: Ristić, Z.; Matejević, M. (2016): Kinologija. Univerzitet u Novom Sadu Poljoprivredni fakultet, Novi Sad.

Slika 6. Njemački oštrodlaki ptičar, izvor: Jovan Pavlović

Slika 7. Njemački oštrodlaki ptičar – standard, izvor: Al Dagistani, Mahmud (2022.): Njemački oštrodlaki pas Deutsch Drahthaar. Kinološki savez Republike Srbije, Beograd.

Slika 8. Poželjne sapi, izvor: Al Dagistani, Mahmud (2022.): Njemački oštrodlaki pas Deutsch Drahthaar. Kinološki savez Republike Srbije, Beograd.

Slika 9. Markiranje, izvor: Jovan Pavlović

Slika 10. Aport, izvor: Al Dagistani, Mahmud (2022.)